

Congenitale heupdysplasie

Uw baby heeft een aangeboren heupafwijking. Dit wordt een congenitale heupdysplasie genoemd. In deze informatie leest u over de oorzaken en de behandeling.

Wat is een heupdysplasie

Heupdysplasie is een van de meest voorkomende ontwikkelingsstoornissen die na de geboorte ontstaat. Het komt bij ongeveer 2 procent van alle baby's voor.

Het is een niet goed ontwikkeld heupgewricht (dysplasie). Doordat de heupkom niet diep genoeg is, bedekt deze de heupkop niet goed. De heupkop kan dan uit de ondiepe kom glijden. Dit wordt een "heupontwrichting of heupluxatie" genoemd.

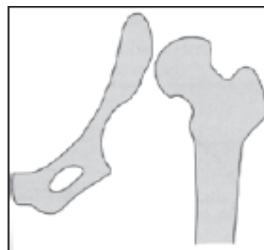
Heupdysplasie kan op latere leeftijd slijtage (artrose) geven. Als er op tijd gestart wordt met een behandeling, wordt een heupontwrichting en een slijtage voorkomen. Heupdysplasie is niet pijnlijk.

Normaal heupgewricht.

Heupdysplasie; de kop, de kom of beide zijn slecht gevormd.

Heupluxatie; de kop bevindt zich helemaal buiten de kom.

Wat is de oorzaak van een heupdysplasie

De oorzaak van heupdysplasie is onduidelijk. De afwijking komt niet overal even vaak voor. Zo is heupdysplasie in China en Afrika zeer zeldzaam. Ook komt de afwijking veel vaker voor bij meisjes dan bij jongens. Daarnaast lijken erfelijke en familie invloeden aanwezig. Bij baby's van wie één van de ouders, zusjes of broertjes heupdysplasie heeft of heeft gehad, is de kans dat de afwijking ontstaat veel groter. Ook de ligging van de baby in de baarmoeder lijkt van invloed te zijn. Want bij stuitligging komt heupdysplasie iets vaker voor. Of de afwijking na de bevalling door bepaalde houdingen erger wordt is niet duidelijk. Wel is bekend dat het dragen van de baby in een draagzak (in heupspreidpositie) goed is. Het strekken van de beentjes, bijvoorbeeld om de lichaamslengte te meten, is niet goed.

Wanneer en welke onderzoeken

Het is erg belangrijk dat heupdysplasie zo snel mogelijk wordt ontdekt. Daarom wordt een baby kort na de geboorte al onderzocht. Ook op het consultatiebureau gebeurt dit onderzoek. Als de consultatiebureauarts of de huisarts de afwijking vermoedt, is aanvullend onderzoek nodig. Er wordt dan een echografie of een röntgenfoto gemaakt. Echografie kan al in de eerste maanden na de geboorte worden gedaan. Soms is het nodig om nog een röntgenfoto te maken. Een röntgenfoto levert meestal pas na de derde levensmaand voldoende gegevens op. Zodra een heupdysplasie wordt ontdekt, kan ook de behandeling starten. Meestal is dit in de leeftijd van drie tot zes maanden. De behandeling geeft dan een goede kans op een volledig herstel van het heupgewricht.

Behandeling van de heupdysplasie

Een heupkom kan zich alleen goed ontwikkelen wanneer de heupkop in het midden van de kom staat. Het doel van de behandeling is dan ook om de heupkop in het midden van de kom te plaatsen (centreren). Door de druk van de heupkop in het midden van de heupkom ontstaat er een groeiprikkel. Het trappelen met de beentjes versterkt deze groeiprikkel. Hierdoor vormt de heupkom zich beter om de heupkop.

Door de beentjes van uw baby te spreiden, komt de kop van de heup in het midden van de kom.

Door het gebruik van een **spreidbroek** of een **brace** blijven de beentjes in deze stand. De leeftijd van uw baby bepaalt de keuze van een spreidbroek of een brace. Het dragen van een spreidbroek of brace is meestal 23 uur per dag nodig. Bij het in bad doen van uw baby of het aan- en uitkleden mag de spreidbroek of de brace even af. Tenzij de orthopedisch chirurg dit anders met u afspreekt.

De behandeling met een spreidbroek of brace doet geen pijn en uw baby wordt hierdoor niet in de ontwikkeling geremd.

De polikliniekmedewerker heeft voor u praktische tips voor de verzorging van uw baby in een spreidbroek op papier. De firma Orthowel, die de brace maakt, is 1 keer per week aanwezig

Baby in spreidbroek.

Baby in brace.

op de polikliniek orthopedie. Heeft u vragen over de brace dan kunt u die aan hen stellen. Ook controleert de firma zo nodig of de brace nog goed werkt. Op dinsdagochtend in locatie Heemstede en op dinsdagmiddag in locatie Hoofddorp

Behandeling van de heupluxatie

Is de heupkop uit de kom (heupluxatie)? Dan wordt met een spreidbroek of een brace geprobeerd de heupkop weer op zijn plaats te krijgen. Dit noemt men reponeren. De spreidbroek of brace moet dan 3 weken, 24 uur per dag bij uw baby gebruikt worden. De ernst van de afwijking en de leeftijd van uw baby bepalen of deze behandeling mogelijk is.

Baby in tractie.

Helpt deze behandeling niet, dan is opname in het ziekenhuis nodig. U baby krijgt een tractiebehandeling om de heupkop weer in de heupkom te plaatsen. Bij een tractiebehandeling worden met gewichtjes de heupjes met de pezen en banden voorzichtig opgerekt. Hierdoor kan de heupkop weer in de kom glijden. De behandeling duurt een aantal weken en is niet pijnlijk.

Na de behandeling met gewichtjes heeft u baby nog 4 maanden een gipsbroek. Dit is nodig om het kapsel van de heup stevig te maken zodat de kop niet meer uit de kom kan glijden.

Uw baby krijgt de gipsbroek op de operatieafdeling onder narcose aangelegd. Direct wordt ook een röntgen-contrast onderzoek van de heupjes gedaan. Bij dit onderzoek bekijkt de orthopedisch chirurg de heupgewrichten. Ook ziet de orthopedisch chirurg of er weefsel (bijvoorbeeld kapsel) tussen de kop en de kom zit.

Na aanleggen van de gipsbroek wordt er 's middags op de afdeling radiologie nog een CT-onderzoek (computertomografisch-onderzoek) gedaan om er zeker van te zijn dat de heupkop goed in de kom zit.

Na 2 maanden krijgt uw baby een nieuwe gipsbroek. Uw baby wordt hiervoor een dag opgenomen in het ziekenhuis, omdat het verwisselen op de operatiekamer gebeurt.

Als de tractiebehandeling niet helpt, of de heupkop niet terug te plaatsen is in de kom, kan een operatie noodzakelijk zijn. Hierbij wordt het weefsel verwijderd en de kop in de kom geplaatst. Ook na de operatie is een gipsbroek weer nodig.

Hoe lang duurt de behandeling

De behandeling verschilt per baby. Dit is afhankelijk van de ernst van de afwijking en de leeftijd van uw baby waarop de behandeling gestart wordt. Vaak kan pas in de loop van de behandeling een schatting gegeven worden. Regelmatige controle door de orthopedisch chirurg is altijd nodig.

De toekomst

Tijdige behandeling van heupdysplasie en heupluxatie heeft vaak een goed resultaat. Door de behandeling worden problemen met het heupgewricht, zoals het uit de kom glijden (luxatie) en slijtage (artrose) voorkomen. Soms doet zich een lichte complicatie voor, bijvoorbeeld als de ontwikkeling van de heupkop of -kom tijdelijk in de groei gestoord raakt.

Voor de meeste baby's verloopt de behandeling echter zonder problemen. Veel baby's zijn klaar met de behandeling nog voordat ze gaan lopen. Vrijwel alle behandelde baby's ontwikkelen een goed heupgewricht en kunnen een leven leiden als alle andere kinderen.

Vragen en telefoonnummers

Het is belangrijk dat u juiste en duidelijke informatie krijgt. Heeft u na het gesprek met uw arts en het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan gerust. U kunt ook met uw vragen terecht bij de orthopedisch verpleegkundige tijdens het verpleegkundige spreekuur op de polikliniek orthopedie. Schrijf uw vragen van te voren op zodat u niets vergeet. Ook thuis na de opname kunt u uw vragen telefonisch stellen aan de orthopedisch verpleegkundige of aan de verpleegkundig specialist orthopedie. U kunt hen bellen tijdens het telefonisch spreekuur.

- **Voor algemene vragen, afspraak maken of verzetten, recepten of verwijsbriefjes belt u met de polikliniek orthopedie. Heeft u een dringende vraag aan de verpleegkundige specialist, maar is deze niet bereikbaar?**

Dan belt u de polikliniek orthopedie (023) 224 0130

- **Voor specifieke vragen over uw behandeling belt u met een van de verpleegkundig specialisten orthopedie. U kunt hen bellen tijdens het telefonisch spreekuur.**

woensdag van 16.00 – 17.00 uur en donderdag van 16.30 – 17.00 uur

(023) 224 6496

U kunt uw vraag ook mailen: NP-orthopedie@spaanegasthuis.nl

U kunt ook een telefonische afspraak maken met de verpleegkundig specialist. U maakt deze afspraak via de polikliniek orthopedie. De verpleegkundig specialist belt u dan terug.

- **Heeft u vragen over uw verzorging en verpleging?**

Bel dan met de orthopedisch verpleegkundige. U kunt hen bellen tijdens het telefonisch spreekuur (023) 224 6524

- maandag van 13.00 – 13.30 uur
- dinsdag van 13.00 – 14.00 uur
- woensdag van 10.00 – 12.00 uur

Heeft u na uw behandeling een dringend probleem in de avond of nacht?

Belt u dan met de afdeling spoedeisende hulp (023) 224 6880

Aanvullende informatie

- Vereniging aangeboren heupafwijkingen
Postbus 1143, 3860 BC Nijkerk
- (033) 247 14 64
website: www.heupafwijkingen.nl
- e-mail: info@heupafwijkingen.nl
- www.spaarnegasthuis.nl
- www.orthopeden.org, website van de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV)

Waar zijn we te vinden?

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Zuid**

Boerhaavelaan 22
2035 RC Haarlem

(023) 224 0000

**Spaarne Gasthuis
Hoofddorp**

Spaarnepoort 1
2134 TM Hoofddorp

www.spaarnegasthuis.nl

**Spaarne Gasthuis
Haarlem Noord**

Vondelweg 999
2026 BW Haarlem

**Spaarne Gasthuis
Heemstede**

Händellaan 2A
2102 CW Heemstede

info@spaarnegasthuis.nl